Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.
Velja za vse leto..... $6.00
Za pol leta..... $3.00
Za New York celo leto... $7.00
Za inozemstvo celo leto... $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 4. — ŠTEV. 4. NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 6, 1922. — PETEK, 6. JANUARJA, 1922. VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

ZAVEZNIKI NAJ ZAPUSTE PORENSKO

KONGRESNIK BRITTEN JE PREDLOŽIL RESOLUCIJO, V KATERI PROSI PREDSEDNIKA, NAJ PREDLOŽI RAZOROŽEVALNI KONFERENCI PREDLOG, DA NAJ ZAVEZINKI ZAPUSTE PORENSKO. — FRANCOSKI MILITARIZEM.

Washington, D. C., 5. jan. — Poziv na predsednika Hardinga in konferenco za omejitev oboroževanja je izdal danes kongresnik Fred Britten, ko je vložil v poslanski zbornici resolucijo, s katero se zahteva, naj se umakne vse zavezniške čete, ki stražijo sedaj Ren.

Na temelju izjave, da je Nemčija že zdrobljena, hoče kongresnik Britten staviti svoto 125 miljonov dolarjev za 134,000 nepotebnih čet. V resoluciji, katero je vložil v poslanski zbornici ter v dodatnem ugotovilu pravi, da bi lahko Nemčija dodala svoto 125 miljonov dolarjev, katero stane vzdržanje zavezniških čet v Porenski, k reparacijskemu skladu ter na ta način lahko hitreje zadostila svojim obveznostim.

Resolucija je bila izročena komiteju za inozemske odnošaje. Mr. Britten je rekel, da bo zahteval od komiteja, naj naprosi državnega tajnika Hughesa, da naj slednji odobri to resolucijo.

Resolucija se glasi:

— Ker je poteklo že troje let izza sklenitve premirja in ker so tekom tega časa zavezniki skrbno nadzorovali popolno razoroženje Nemčije v vojaškem smislu;

ker je bila nemška mornarica uničena, njena municija in vojne industrije demolirane, njene utrdbe porušene in njen militarizem in avtokracija premagana;

ker se vzdržuje sedaj v nemškem zasedenem ozemlju, na stroške Nemčije 9729 ameriških čet, 9020 angleških, 96,000 francoskih in 18,000 belgijskih čet, ki baje stražijo popolnoma poraženo ter finančno insolventno deželo;

Naj se sklene, da se naprosi predsednika Združenih držav, naj predloži članom razoroževalne konference, ki zboruje sedaj v mestu Washingtonu, predlog, naj se takoj umakne iz Porenske imenovane čete ter napravi s tem konec nepotrebnim stroškom in izdatkom.

Mr. Britten je rekel v nekem pojasnilu:

— Svetovna vojna je uničila pruski miiltarizem, a ustanovila na njegovem mestu manj uspešni in veliko bolj dragi francoski militarizem, ki skuša obvladati celo Evropo.

— Pod pretvezo, da stražijo, spečega leva, vzdržujejo sedaj Francozi armado 63,593 belih mož in 13,000 črnih in rjavih mož v Porenski in sicer na stroške zdrobljenega, ponižanega, neoboroženega in finančno insolventnega naroda. Obdačiti lačno in slabo prehranjeno Nemčijo z dvanajst tisoč miljoni mark na leto za vzdržanje tuje armade, koje edina dolžnost je patrulirati Ren, je potvora civilizacije, katero sku ša ministrski predsednik Briand ovekovečiti. Obdačiti bankerotno Nemčijo s $125,000,000 na leto za neproduktivno armado, ne more imeti za posledico drugega kot da se onemogoči vsako nadaljno plačevanje reparacije. Militarizem, naj je francoski nemški ali japonski, predstavlja vedno ogroženje svetovnega miru.

— Plačanje vojne odškodnine je ena stvar, a neusmiljeno obdačevanje jetničnih in slabo prehranjenih žensk in otrok, da se vzdržuje sovražno armado, je pa druga stvar.

— Čul sem, da je Briand ponovno pozval razoroževalno konferenco, naj zavaruje civilizacijo. To bo storil, če potegne svojo armado od Rena ter posveti s tem denar, namenjen za vzdržanje te armade, reparaciji in produkciji.

PHOENIX V ARIZONI JE PREPLAVLJEN.

Phoenix, Arizona, 4. januarja. Preplavljenje Cave Creeka se je raztegnilo sedaj tudi na to mesto, potem ko se je vprizorilo številne, a brezuspešne poskuse, da se spelje vodovje proč od tukaj. Dosedaj pa ni bilo poročati še o nikaki večji škodi.

Povodenj je posledica velikanskih nalivov, ki so se pojavili pred par dnevi severno in severoiztočno od mesta. Oblasti so prebivalce ogroženih delov pravočasno posvarile.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovvni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	$ 1.35	1,000 kron	$ 4.30
400 kron	$ 1.80	5,000 kron	$21.00
500 kron	$ 2.20	10,000 kron	$41.00

Glasom naredbe ministrstva za pošto in brzojav v Jugoslaviji je sedaj mogoče tam nakazovati zneske potom pošte edinole v dinarjih; za vsake štiri krone bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in krono ostane torej neizpremenjeno.

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	$ 2.80	500 lir	$23.00
100 lir	$ 5.10	1000 lir	$46.00
300 lir	$14.70		

Nemška Avstrija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank na Dunaju.

Radi velikanskih razlik v tečaju izplačujemo sedaj v Avstriji samo amerikanske dolarje. Zavsako posamezno nakazilo do $50. računamo po $1. za večja nakazila po 2 centa od dolarja.

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne kot nam pošlješ denar dospe v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zajamčene izvanredno ugodne pogoje, ki bode velike koristi za one, ki se že ali se bode poslu̇ževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York
(Advertisement)

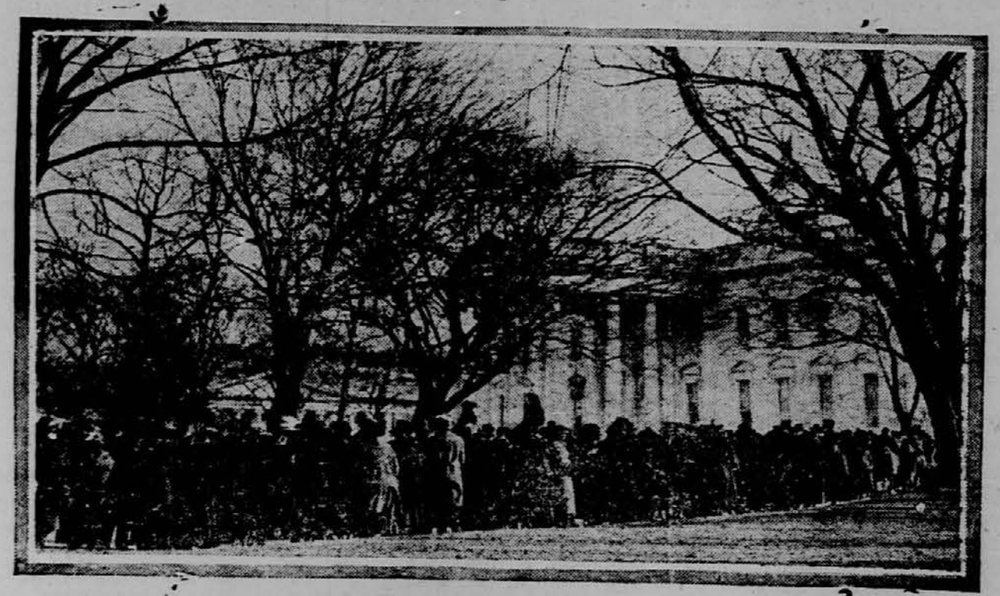

NOVOLETNI OBISKOVALCI.

Fredno je bil Woodrow Wilson predsednik Združenih držav, so imeli ljudje navado ob noto navado odpravil, Harding jo je vem letu posečati Belo hišo ter cestitati predsedniku. Wilson je hišo na Novega leta dan. pa znova uvedel. — Slika nam kaže ljudsko množico pred Belo

FANTJE SO NAŠLI ZAMRZNJENO TRUPLO

Policija v Kearny, je mnenja, da je bil dotični žrtev umora in da je bil zaposlen v ladjedelnici.

Policija v Kearny, N. J. je stala danes pred možno morilno skrivnostjo, ko se je našlo okostnjak nekega moža v masi ledu nekako 400 čevljev od križišča Belleville Turnpike in tračnic Greenwood Lake stranske proge Erie železnice, nekako 500 čevljev od železniških tračnic.

Policijski načelnik Oliver je rekel, da upa ugotoviti identičnost mrtvega moža s pomočjo izkaznice članstva nekega prostozidarskega društva. Ta izkaznica je imela sledeči napis:

Louis M. Kolish, Elbe Lodge. Plačano do 31. decembra 1919.

Ta izkaznica se je nahajala v usnjati listnici, katero so našli v suknji v bližini trupla. Listnica je nosila naslednje besede s pozlačenimi črkami. Compliments L. Kolish, 480 Third Ave., New York.

V listnici so bili nadalje trije tiketi za vožnjo med New Yorkom ter Newark Bay.

Policija dvomi, da bi bila smrt posledica naravnih vzrokov, kajti mesto, kjer se ja našlo truplo, se nahaja v sredini travnika, ki postane včasih skoro nedostopno močvirje. Mož je bil očividno mrtev najmanj pet mesecev.

Truplo, zamrznjeno, v skoro deset inčev debel led, so odnesli v pogrebniški zavod nekega James Brierly v Kearny. Ko so izrezali truplo iz leda na zamrznjenem travniku, se je zlomilo v pet kosov, a lobanja je ostala cela.

Mr. Brierly je rekel, da je bil mož visok nekako pet čevljev in šest inčev. Zlata plošča v ustih in zlat zob sta kazala, da je živel mož v dobrih okoliščinah.

Pogrebnik je rekel, da je najti tudi znake, ki kažejo, da je bilo truplo osmojeno. Iskre iz mimovozečih lokomotiv povzročajo včasih, tekom suhih poletnih mesecev, požare na travniku.

Truplo sta našla dva dečka, stara šestnajst in osemnajst let, ko sta šla preko travnika na lovu na "muskrate".

POZOR NAROČNIKI!

Knjiga "Vdova Leruž", katero dobi vsak, ki obnovi celoletno naročnino na "Glas Naroda" v dar, je v tisku. Razpošiljati jo bomo začeli pričetkom meseca januarja.

Upravništvo.

BORBA NA IRSKEM POSTAJA OSTREJŠA

Pojavili so se resni dvomi glede odobrenja ali ratifikacije pogodbe, ki je bila sklenjena v Londonu

Dublin, Irska, 5. januarja. — Presenečenje v irskem republikanskem parlamentu radi nenadne predložitve izpremenb v mirovni pogodbi, ki je bila sklenjena med Anglijo in Irsko, od strani Eamon de Valere, se je sedaj izpremenilo v veliko skrb glede vrjetnega učinkovanja na nadaljne dogodke v zbornici in to prav posebno raditega, ker je dal predsednik de Valera izraza svojemu namenu, da predloži še danes svoje predloge kot nadomestne predloge.

Dvomilo se je o pravici predsednika, da predloži te točke kot amendmente, a glasovanje, ki se je vršilo danes zjutraj, mu bo najbrž omogočilo udejstvovanje njegovega načrta. Njegovi nasprotniki izjavljajo, da mora zadržavati svoje predloge, dokler se ne bo izrekel republikanski parlament potom direktnega glasovanja glede sklenjene pogodbe.

Zagovorniki odobritve so zelo ogorčeni radi preobrata, ki se je završil na ta način. Nekateri vidijo v postopanju de Valere poskus, da spravi ekstremne republikance na svojo stran, dočim vidijo drugi v tem le zadnji obupni poskus voditelja, ki čuti, kako uhaja moč iz njegovih rok.

London, Anglija, 5. januarja. Le maloštevilni angleški časnikarski poročevalci v Dublinu si drznejo objavljati prorokovanja glede posledic nenadno objavljenega načrta de Valere, soglasno s katerim naj bi se izpremenilo mirovno pogodbo med Anglijo in Irsko. Vsi pa dajejo izraza svojemu začudenju, ki je bilo posledica tega postopanja. V splošnem se priznava, da je ta novi faktor v izdatni meri izpremenil položaj in da ni mogoče videti vnaprej, za kaj se bo odločil irski republikanski parlament.

GOMPERS SE POSVETUJE Z MOŽMI.

Philadelphia, Pa., 4. januarja. Samuel Gompers, predsednik A. F. of Labor, se je posvetoval danes tukaj z zastopniki krajevnih strokovnih unij. Razpravljalo se je o delavskih razmerah, krajevnih in narodnih

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

MNENJE STROKOVNJAKA O PROHIBICIJI

Število alkoholnih slučajev v bolnicah postaja vsaki dan večje. Dr. Gregory o učinkovanju.

Eden najbolj odličnih in poklicanih izvedencev, ki ima na razpolago neizmeren materijal za opazovanje, namreč dr. Menas S. Gregory, voditelj oddelka za umobolne in pijance v Believue bolnici v New Yorku, je podal ugotovilo, ki bo našim prohibicijskim fanatikom brez dvoma strašne neprijetno. On lahko na najboljši način opazuje slabe posledice, katere izvaja butlegarsko žganje na možke in ženske ter je dal včeraj izraza svojemu prepričanju, da bi uvedba piva in lahkih vin v večji meri pripomogla k pospešenju prohibicije kot pa so mogli storiti to vsi v dveh letih vprizorjeni poskusi, da se silo izvede prohibicijo.

Dne 16. januarja 1920 je bila uveljavljena narodna prohibicija in dne 4. aprila istega leta državna prohibicija in 4. aprila istega leta tudi državna prohibicija, a leta 1920 je bilo pripuščenih v bolnico 2091 ljudi, ki so trpeli na alkoholizmu, leta 1921 pa že 2381.

K temu dostavlja dr. Gregory:

— Veliko število teh slučajev pa ni obsegalo možke in ženske, katere bi se lahko preje imenovale pivce. Le redkokedaj vidimo tukaj sedaj kakega starega pijanca i znavade Sploh pa ni ničesar iz časa pred uveljavljenjem prohibicije, kar bi se dalo primerjati z razmerami, ki prevladujejo danes.

V bolnico se spravi možke in ženske, ki so dobesedno zdivjali vsled zavživanja nečistega in slabega žganja, katero kupujejo ljudje za visoke cene iz raznih dvomljivih virov.

— Pred prihodom prohibicije se se prodajalo dobro žganje in pijane ljudi ,katere se je privedlo semkaj, je bilo mogoče zelo hitro oprostiti njih trpljenja. Danes pa se končajo ti slučaji pogosto s smrtjo ali pa s trajno duševno in telesno pohabljenostjo.

DVE ŽRTVI POVODNJI V PANAMI.

Panama, 4. januarja. — Veliki nalivi so preplavili reko Tuiro v provinci Darien in vsled tega sta bili preplavljeni tudi vasi Pinagana in Javisa. Pri tem sta izgubila dva človeka življenje, a materijalna škoda je baje velika. Oblasti v Real de Santa Maria prosijo za pomoč.

SVINJARIJE V AMERIŠKI ARMADI

RAZKRITJA GLEDE RAZMER V AMERIŠKI EKSPEDICIJSKI ARMADI V FRANCIJI. — ČASTNIKI SO BAJE STRELJALI VOJAKE KOT ZAJCE ALI POD GANE. — OBEŠENCU SO DALI S SEBOJ V GROB VRV IN ČRNO ČEPICO, KATERO JE NOSIL PREKO LICA.

Washington, D. C., 5. januarja. Obtožitelji in obtoženi so si stali včeraj nasproti v dramatičnih prizorih pred senatnim komitejem, ki preiskuje obdolžitve, da se je ameriške vojake na fronti v Franciji obešalo brez sodnijskega postopanja. Proti koncu sedemnajst ur trajajočega zaslišanja je nastopil kot priča major Opie iz Stautona, Va., ki je bil preje poveljnik 3. bataljona 116. infanterijskega polka. Major je odločno zanikal obdolžitve nekaterih prejšnih vojakov, da je na bojnem polju hladne krvi streljal ljudi svojega lastnega bataljona, a predsednik Brandegee mu je rekel, da se bo najprvo zaslišalo obdolžitve, nakar se bo lahko zagovarjal.

Kot prva priča proti majorju je nastopil neki Withrow iz Baltimorja, ki je trdil, da je videl, kako je major iztrgal nekemu vojaku puško iz rok ter streljal na nekega moža iz njegovega oddelka. Mož je padel mrtev na tla, a će ga je ubila kroglja majorja, tega priča ne more vedeti, ker je stal oddelek v sovražnem ognju in ker je bilo v bližini najmanj pol ducata častnikov, ki so držali vsi puške v rokah.

William John iz Lynchburga, Va., je obdolžil majorja, da je ustrelil na fronti neko ordonanco, ki ni obstala na njegov trikratni poziv. Štirje nadaljni vojaki so bili priča tega prizora. St. John je bil izvanredno nervozen tekom svojih izpovedi in ko se ga je vprašalo, kaj je vzrok tega, je vzkliknil, da ima opravka s tolpo fanatikov, ki ga skušajo proglasiti umobolnim. Major Opie bo jutri zaslišan v svojo lastno obrambo.

Današnja seja se je pričela z zaslišanjem Rufus Hubbarda iz New Yorka, ki je pomagal izkopavati ameriške mrliče na francoskih pokopališčih ter jih pripraviti za prevoz v domovino.

Hubbard je izjavil, da so bile identifikacijske priprave skrajno pomanjkljive, da je bila tozadevna služba površna in da je dejstvo, da so številni ameriški stariši dobili trupla, ki niso bila ona njih sinov. Matere padlih ameriških vojakov, ki so bile navzoče v dvorani, so pričele glasno ihtetin, ko so čule te izjave.

— Na pokopališču v Bazeilles, — je nadaljeval Hubbard, — so v njegovi navzočnosti izkopali trupla treh ameriških vojakov, kojih vsako je imelo krog vratu vrv ter preko lica črno masko, prav tako kot so jih obesili. Truplom so odvzeli vrvi, a črne maske na obrazih so jim pustili ter jih poslali v Ameriko, v sramoto armade in starišev.

Dn Jacobson iz Guthrie, Okla., je pričal, da je obstajala pri ameriški armadi na fronti navada zakopati obešenega vojaka z vrvjo krog vratu in s črno masko preko lica. On sam je moral sodelovati pri takih eksekucijah in obešenega so tako zagrebli v zemljo.

Polk Golden, neki mlad farmer iz Georgije, je pričal, da je bil neki vojak njegovega oddelka, ki je prežal na sovražnika, ustreljen na povelje častnika od lastnih tovarišev, ker se je skušal napotiti k v bližini nahajajočemu se vrelcu, da pogasi svojo strašno žejo. Nepokornemu se je ukazalo, naj obstane, a ker se ni takoj ustavil, ga je dal častnik ustreliti.

Golden je baje nadalje videl, kako je neki častnik v Argonskem sektorju ustrelil nekega vojaka, Italjana iz New Yorka, a nikdo v kompaniji se ni pritožil, ker jim je častnik povedal, da je imel dobre razloge, ko je ustrelil dotičnega vojaka.

POLOŽAJ MAJNARJEV V WEST VIRGINIJI.

Charleston, W Va., 4. januarja. Governer Morgan je v odgovor na prošnjo senatorja Združenih držav Howard Sutherlanda za informacije glede poročil, soglasno s katerimi stradajo možki, ženske in otroci v gotovih premogarskih okrajih West Virginije, označil ta poročila kot neresnična.

— Governer Morgan je pisal, da so poročila v veliki meri pretirana in da so očividno produkt iznajdljivih duhov interesiranih propagandistov, ki hočejo spačiti razmere kot obstajajo v premogarskih okrajih vsled depresije v premogarski industriji. (Posebno dobro se jim očividno ne godi. Za to že skrbe premogarski baroni.)

GENERAL CROWDER ODPOTOVAL PROTI DOMU.

Havana, Cuba, 4. januarja. — Generalni major Crowder bo odpotoval jutri s parnikom Mascotte proti Key West.

V nekem sporočilu iz Washingtona pred par dnevi se je glasilo, da bo general kmalu razpravljal z državnim departmentom o razmerah na Cubi. Nekaj časa se je mudil tam kot posebni zastopnik predsednika Hardinga.

PRIJETNA ZABAVA V NEW YORKU.

Najmočnejše slovensko društvo v New Yorku, Slovensko Samostojno in Podporno Društvo, priredi svojo veliko veselico dne 21. januarja v Srbskem Domu, 443 W. 22nd Street. Ta prireditev bo še toliko bolj značilna, ker bo žnjo zvezana proslava desetletnega obstanka društva. Vsak, ki pozna veselice Samostojnega, se bo gotovo vdeležil. Na razpolago bo vsega dovolj. Vsakdo bo presenečen — nihče razočaran.

RUSIJA KUPUJE NEMŠKO ŽELEZO.

London, Anglija, 4. januarja. V nekem berlinskem sporočilu na londonski Times se glasi, da je neki zastopnik moskovske vlade, ki se mudi sedaj v nemški Gornji Šleziji v namenu, da stopi v stik s tamošnjimi izdelovalci, nakupil že večje množine nemškega železa. To železo bo odposlano iz Luebecka in Revala in plačilo se je izvršilo s čeki na ameriške banke.

Kdor namerava v kratkem vrniti se v domovino, ter ob tej priliki videti lepe kraje ob Atlantskem in Sredozemskem morju, mu priporočamo, da potuje z brzoparnikom Cunard proge

"CARMANIA",

ki odpluje kot izletni parnik 11. februarja na Reko. Med vožnjo se bo vstavil v najlepših mestih.

Vsi potniki tretjega razreda bodo nastanjeni v kabinah.

Cena do Reke $105.00 ter $5.00 vojnega davka.

Frank Sakser State Bank.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)

FRANK SAKSER, President — LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canada		Za New York za celo leto	$7.00
	$6.00	za pol leta	$3.50
Za pol leta	$3.00	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
Za četrt leta	$1.50	za pol leta	$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $6.00

Advertisements on Agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ALLIED PRINTING 444 TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

RAZSODIŠČE.

Te dni bo predložil senator Kenyon poročilo o razmerah, ki so prevladovale tekom državljanske vojne v premogarskem okraju West Virginije. Poročilo je sestavil posebni senatni odbor, ki je razmere več tednov preiskoval. Istočasno bo pa tudi stavljena predloga, ki zahteva vstanovitev industrijalnih sodišč.

Predsednik Harding se s to predlogo strinja, in bo najbrže sprejeta.

Značilno je, da bosta poročilo in predloga skoraj istočasno predloženi.

Senatorjem ni dosti mar, kaj se je zgodilo v West Virginiji. Njihova poglavitna skrb je, kako bi preprečili premogarsko stavko, ki preti izbruhniti v tem letu.

Posiljevanje westvirginskih majnerjev je stopilo v ozadje.

Na prvo mesto bo stopilo posiljevanje vseh ameriških premogarjev. V ulogi posiljevalca bodo nastopili vsi izvrševalni in zakonodajni oddelki zvezne vlade.

Senatorji so se s takimi ali takimi utisi vrnili iz West Virginije. Svoje delo so končali. Pri tem se pa čisto nič ne brigajo, kaj se je izza njihovega odhoda pripetilo v tej nesrečni deželi.

Pripetile so se pa jako zanimive stvari.

Trije banditi Baldwinove detektivske agenture, ki so hladnokrvno umorili Sid Hatfieida in Chambersa, so bili spoznani nedolžnim ter izpuščeni iz ječe.

Dva najvišja uradnika 17. okraja U. M. W., Frank Keeney in Fred Mooney, ki sta se vdeležila splošnega pohoda majnerjev, sta bila vržena v ječo. Proti varščini ju niso hoteli izpustiti, in obravnava proti njima se bo zavlekla za več mesecev.

Vse to dokazuje, kako pristranski so premogarski baroni v West Virginiji in kako malo se boje senata ter njegovega odbora.

Položaj v West Virginiji jim pa ne zadostuje. Povsodi naj bo tako kot je tam, oziroma v Kansasu.

Razsodišče naj ima vrhovno oblast. Svoje oblasti pa ne bo izvajalo v prilog delavcem, pač pa v prilog onih, s pomočjo katerih bodo razsodišča vstanovljena.

Ponekod bodo obnavljali plačilne lestvice. Kakorhitro se premogarji ne bodo hoteli pokoriti predlogom delodajalcev in hoteli zaštrajkati, bo reklo razsodišče "stop".

Posledice lahko vsak sam sluti. West Virginija je najboljši primer.

Iz Slovenije.

Vedeževalčeva usoda.

Iz Maribora poročajo: Ernest Harten, mlad, skromen deček, poznan tudi Ljubljančanom in Dolenjcem, seveda pod drugim, bolj pravim imenom Damisch, je pravi šolski eksempelj. Kam zaide mladi človek iz dobre rodbine, če pride prezgodaj med izprideni svet! In samo zato navajamo tu njegov "roman" v kolikor mogoče priznesljivih navedbah. Ernest Harten je v Dunajskem Novem mestu spoznal igralko dvomljive kakovosti, gdč. K. L., ki se je kot Ela Rosenfeld pojavila v eldoradu pustolovcev, kjer za poštene domače ljudi, državne uradnike itd. ni prostora, v Mariboru. Tu je živela recimo po milosti in radodarnosti od kavalirjev in pa, kar ni tako čudno, kot konfidentinja za neko uradno osebo. Ernest Harten pa, ki je še preje osrečeval nemški Gradec kot igralec-specijalist pod tem imenom, je tudi vzljubil Maribor, kjer je tudi dobil stanovanje, čeprav le tako mimogrede; stalneje je bival v nekem drugem manjšem, pa bolj zgodovinskem mestu srečnega Štajerja. Ker ni bil še dovolj podkovan v slovenščini, je v Mariboru nastopal raje kot vedeževalec. Vedeževal pa je najraje gostom kavarn. Tako se je seznanil po vedeževalni umetnosti s trgovcem S. Gospod S. pa je še bolj hrepenel po spremljevalki in ožji prijateljici Ernesta Hartena, Eli Rosenfeld. Neko noč prežiti v neki taki kavarni, je gospodu S. Ela Rosenfeld tako prirastla k srcu, da jo je zasledoval v njeno stanovanje. Ela, misleč, da jo obišče Ernest, mu je odprla. Po malem nastopu radi te diference se je dosegla medsebojna harmonija, ampak v izrednem dejanju in posledicah. Da iz te izvanredne harmonije ne naraste za g. S. kakšna disharmonija doma, ji je odštel 200 K. To poglavje romana bi bilo ostalo tam, kjer se je odigralo, da se ni medtem pričelo tudi pri Ernestu drugo dejanje nezvestobe. Ernest Harten se je seznanil z neko prijateljico tajnih sladkosti in si pri tem nalezel "bolezen", s katero je osrečil tudi svojo Elo, katero so policijsko poslali v bolnico. Od tam je g. S. pisala pismo, v katerem ga v spominu za tisto noč prosi še nadaljnih 200 K. Pismo je ostalo brez uspeha. Pisala je vdrugič odločneje in zahtevala še več. Tudi to ni rodilo blagoslova. Tedaj se je zatekla k svojemu Ernestu, mu lepo zaupala vse skrivnosti tiste noči. Ernest, globoko užaljen, gre in napiše sam pismo, v katerem zahteva od S. 1000 K, če ne, pove nekomu celo skrivnost. Iz previdnosti je pismo poslal po nekem dečku, sam pa je čakal na uspeh. In to pot je pismo rodilo uspeh. Ampak takšnega, kakor ga ni pričakoval ne Ernest, ne gdčna. Ela Rosenfeld. Gospod S., že sit teh izsiljevanj, gre, prime g. vedeževalca in ga tira na policijo. Konec: gdč. Ela Rosenfeld je preko noči ostavila nehvaležni Maribor in svojega Ernesta, Ernest Harten pa je pred mariborskim kazenskim senatom prejel milejšo kazen — 6 tednov težke ječe.

Nenavaden iztirjevalec dolgov.

Lojze Bukovec, mesarski pomočnik v Ljubljani, je nenavaden iztirjevalec dolgov. Nekega večera se je pojavil v neki kavarni na Starem trgu in stopil k nekemu gospodu z rezolutno zahtevo: "Daj mi 775 kron, ki si mi jih dolžan!" Dotični gospod ni ustregel njegovi zahtevi, ker mu ni bil dolžan, zato je vzel brez vsakega nadaljnega razgovora gospodov suknjič in izginil iz kavarne. Poklicali so stražnika, ki je "eksekutorja" prijel in odvedel na postajo. Na policiji je nasilni mesarski pomočnik robantil in rekel, da mu je bil dotični gospod dolžan za "vampe". Stražnik ga je vtaknil v zapor.

Smrtna kosa.

Po dolgi mučni bolezni je umrl znani ljubljanski veletržec in posestnik Avgust Tomažič. Pokojnik si je z vztrajnim delom in veliko marljivostjo ustvaril lepo eksistenco.

V ljubljanskem Leonišču je umrla Terezija Hrehorič, soproga Frana Hrehoriča, trgovca na Starem trgu, ter Pavla Malaverh, soproga višjega nadzornika južne železnice E. Malaverha.

Nadalje je umrla v Ljubljani Uršula Pečnik, soproga pisarniškega načelnika.

Iz Jugoslavije.

Lokomotive in vagoni za Jugoslavijo.

V Nemčiji naročene lokomotive in vagoni so se že začeli izdelovati. Jugoslovanska vlada je naročila v Nemčiji 400 težkih in 30 lahkih lokomotiv lokomotiv ter 3900 tovornih vagonov, deloma odprtih, deloma zaprtih, v skupni vrednosti 1 miljarde mark.

Prva jugoslovanska odvetnica.

Na prvostepenem sudu v Beogradu je bila prvikrat določena za braniteljico in zagovornico ženska, gdč. Ljubica Trifkovićeva, diplomirana pravnica.

Kurivo iz državnih gozdov.

Jugoslovansko ministrstvo za šume in rude je odredilo, da se iz državnih gozdov dajejo drva za kurjavo brezplačno vojnim invalidom, njihovim sirotam in vdovam ter vojnim sirotam, a po znižani ceni rodbinam siromašnih vojnikov.

Direktni promet po Donavi med Beogradom in Dunajem.

Iz Zagreba se poroča, da se bo vsled povoljnega stanja vode v Donavi vzpostavila direktna parobrodna zveza med Beogradom in Dunajem.

Dvignjenje potopljenih ladij.

Iz Beograda javljajo: Ministrski svet je razpravljal o vprašanju dvignjenja za časa vojne v Savi in Donavi potopljenih ladij in vlačilcev. Ker je finančno ministrstvo zabranilo kredite, da bi se ladje dvignile na državne stroške, je bilo prometno ministrstvo sklenilo, da se dvignjenje prepusti privatnikom potom ofertov. Ti oferti so bili že pred nedavnim predloženi, a ministrski svet se še ni odločil.

Jugoslovanska železna industrija.

Industrijalci železne stroke so poslali ministrstvu financ in ministrstvu trgovine prošnjo za zaščito domače železninske industrije, ki naj bi se izvršila v glavnem z zvišanjem carine za uvoz železa in železn. izdelkov iz inozemstva.

"Lepa naša domovina".

Dne 8. decembra 1921 je poteklo 100 let, kar se je narodil skladatelj hrvatske, a lahko rečeno tudi jugoslovanske himne "Lepa naša domovina" Josip Runjanin. V vseh hrvatskih šolah se je stoletnica svečano praznovala.

Kopališče Ilidže v privatnih rokah.

Iz Sarajeva poročajo, da se je tamkaj ustanovila delniška družba z glavnico 50 miljonov dinarjev, ki prevzame vsled vojnih razmer zelo zanemarjeno kopališče Ilidže ter ga opremi z vsem modernim komfortom.

Sladkorna tvornica v Beogradu v državnih rokah.

Kakor javljajo iz Beograda, preide s 1. marcem t. l. beograjska tvornica sladkorja v državne roke.

Zaročevanje kot obrt.

V Osjeku so aretovali nekega Ludovika Schwarza iz Nove Gradiške, starega 39 let, zaradi tega, ker se je obrtoma bavil z zarokami, čeravno je bil oženjen. Tako se je zaročil v Osjeku, v Vinkovcih in Pečuhu. Od svojih zaročnic je izvabljal denar, obleko, perilo, to pa tako previdno, da zaročnice niso vedele ena za drugo. Razprava proti Schwarzu se je vršila v Osjeku. K razpravi so prišle vse tri zaročnice, vsled česar je bil njen potek uprav dramatičen. Trojni ženin Schwarz je bil obsojen na dve leti ječe.

Svojo ženo je nehoté ustrelil.

V nedeljo 4. decembra se je zgodila v Splitu strašna nesreča. Narednik vojaške godbe Armando Bortolazzi je prinesel domov revolver, katerega je hotel preizkusiti. Pri preizkušanju pa se je revolver sprožil in krogla je zadela njegovo ženo ter ji prebila prsa, tako da je bila takoj mrtva. Ker je živel narednik z ženo v srečnem zakonu, zato je vsak zločin izključen.

Vprašanje Steinbeissovega podjetja v Bosni.

Iz Beograda javljajo: V kratkem se sestane v trgovinskem ministrstvu anketa, ki bo proučila in rešila vprašanje podržavljenja vseh lesnih in industrijskih podjetij tvrdke Steinbeiss v Bosni.

Tvornica celuloze v Drvaru, ki je bila last Steinbeissovih podjetij, je sklicala 7. decembra svoj občni zbor, na katerem se sklepalo o povišanju glavnice in nacijonalizaciji podjetja.

Elektrifikacija Bosne in Drine.

"Jugoslovenski Lloyd" poroča, da izdeluje mariborska Splošna stavbna družba načrte za elektrifikacijo Bosne in Drine. Postaviti namerava električno centralo v Mudrici na Bosni z 8000, v Lesnici ob Drini pa za29,000 konjskih sil. V to svrho se je ustanovilo v Vinkovcih posebno društvo, ki bo preiskalo vodne sile obeh imenovanih rek.

Tihotapstvo iz Like.

Iz Splita poročajo, da so zaplenili v Zadru 1200 kilogramov srebra, ki so ga tihotapci prinesli iz Like. Domneva se, da tihotapci iz Like prinašajo vsak teden v Zader do 200 kg srebra in zlata.

Dopis.

New York City.

V nedeljo 15. januarja bo priredila Slovenska godba v New Yorku v dvorani na 62 St. Marks Place lepo narodno igro "Miklova Zala". Dejanje se je vršilo resnično leta 1478. v Rožu na Koroškem za časa, ko so prihajali Turki v naše kraje ter morili in ropali po naši slovenski deželi.

Mnogi ste že čitali povest "Miklova Zala". Koliko so tedaj trpeli Slovenci pod turškim jarmom!

Ker pa vam še ni bila dana priložnost, da bi si mogli ogledati to krasno igro v osmih slikah, katero je spisal Anton Cerar Danilo, upamo, da se boste vdeležili vsi Slovenci in Slovenke.

Pred igro svira Slovenska godba overturo "Hrvatski Dom", ki je sestavljena iz slovenskih in hrvatskih narodnih pesmi, ter koračnico "Za slovanskim praporjem". Po igri bo prosta zabava. Začetek točno ob 5. uri popoldne. Tudi pri dopoldanski službi božji ob 9. uri svira Slovenska godba. Torej upamo, da nihče ne bo zamudil te lepe prilike in vas, Slovenci in Slovenke, najvljudnejše vabi godbeni odbor.

J. Ulčar, predsednik.

Peter Zgaga

Položaj na Balkanu je kritičen. Bolj kritičen pa vseeno ne more biti kot je že.

* * *

Državna zakladnica je izdala mirovni srebrni dolar. Dolar je tukaj, miru pa še vedno ni.

Osnutek za dolar je napravil neki Italjan.

Italjani so sploh mojstri za izdelovanje denarja. Devetdeset odstotkov ponarejevalcev denarja v Ameriki je italjanskega rodu.

* * *

Cesarska Cita je dobila dovoljenje, da sme v Švico k svojemu bolnemu sinu.

Nekateri pravijo, da sinova bolezen ni glavni vzrok njenega odpotovanja. Trde, da se hoče puntati.

Kot puntarica je Cita na jako slabem glasu. O tem bi vedel mnogo povedati marsikateri avstrijski oficir. Seveda tak, ki je lep in postaven . . .

* * *

Danes so sveti Trije Kralji.

Če je katoliška cerkev res moderna, bi jih morala izbrisati iz koledarja. Kralji nimajo več kredita. Proč žnjimi

Poleg svetega Urha, ki je izza prohibicije jako priljubljen v Ameriki, naj bi si svet izbral za svojo poglavitno patrono sveto Katarino, priprošnjico za zdravo pamet.

* * *

Elihu Root je eden vodilnih Amerikancev v republikanskem taboru. Bil je že državni tajnik in sedaj je eden gromovnikov, ki šepetaje prodaja svoje nazore na razorožitveni konferenci v Washingtonu.

Gospodu Rootu, korenitemu Amerikancu in izpolnjevalcu ameriških postav in amendmentov, so tatovi ukradli iz kleti za več tisoč dolarjev dragega vina.

Janezu Nemaniču na East Side v New Yorku pa niso ukradli nič dragocenega vina in nič škotskega žganja. Pa tudi carinski uradniki niso bili nti enkrat v njegovem stanovanju.

On spoštuje postave, dasiravno ni ameriški državljan.

Janez Nemanič zaslužil dvanajst dolarjev na teden. Ta svota je pa premajhna, da bi si nabavil žnjim dobrega vina in škotskega žganja.

In v tem se razlikuje od Roota.

* * *

Z izvanredno hitro naglico se mora dandanes žganje starati, da postane tri mesece staro.

* * *

Prijatelj, če si se naveličal življenja, ti ni treba kupovati revolverja za pet dolarjev. V New York pridi in zadostuje ti, če imaš za kvoder drobiža v žepu. Hodi po samotni cesti in z nikeljni rožljaj. Ne boš dolgo rožljal in tudi oči ne boš nikdar več odprl.

* * *

V New Yorku je 11,000 policistov.

Če bi jih izpustili iz službe, bi lahko Volstead zapisal v svoj dnevnik: V New Yorku se je število unformiranih kršilcev osemnajstega amendmenta za 11,000 zmanjšalo.

* * *

Vera je v nevarnosti — kriče nekateri.

Tudi najboljša lokomotiva ni varna, če jo kak blaznež drvi

WSS WSS WSS WSS WSS

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatvo naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami.

Zveza nabavnih zadrug državnih činovnikov, ki se je osnovala v Beogradu, šteje okoli 70 nabavnih zadrug iz vseh krajev Jugoslavije s približno 15,000 člani in 60,000 konzumenti.

Pustolovec v oficirski uniformi.

V Zrmanji so aretovali zloglasnega pustolovca Jovana Mrkića, ki je potoval po Dalmaciji v oficirski uniformi ter nabiral darove za "invalide". Nabrani darovi so ostali v njegovem žepu.

ADVERTISEMENTS.

POZIV NA VESELICO.
New York City.

Srbsko pevsko društvo "GUSLJE" priredi svojo veselico v soboto 14. januarja v Srbskem Domu, 443 West 22. Street. K tej prireditvi se najvljudneje vabijo Slovenci, Hrvati in Srbi iz New Yorka in okolice. Ples se prične ob 8. uri zvečer. Svirajo tamburaši pod vodstvom g. Zelenjaka. Vstopnina 25¢. Odbor.

OBJAVA.

Ker se subskripcija naših ameriških interesentov na naše delnice druge izdaje radi prekratkega roka ni mogla dokončati do decembra 15. 1921, je podpisani Upravni svet Jadranske banke, Beograd, pooblastil

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St., New York

prevzeti nadaljne prijave še do jan. 31. 1922.

K 600.— in
32.50 za 5% obresti od 1. jan. 1921 do 31. jan. 1922
K 632.50 s pravico dividende za leto 1921.

UPRAVNI SVET
Jadranske Banke dd. Beograd

BOLGARSKI KRVNI ČAJ

POMAGA NARAVI

Izčistiti kri.
Osvežiti jetra.
Izčistiti ledice.
Osvežiti želodec.
Odpraviti prehlade.
Zaščititi se pred influenco.
Rešiti se pred pljučnico.
Počutiti se mlajšim.

Vzemite ga vročega pred počitkom zavoljo zdravja, moči in dolgega življenja.

Bolgarski Krvni Čaj vam da čiste soke iz korenin, skorij, listov, jagod in rož, zbranih iz bogatih ozemlj Evrope, Azije in Afrike. Imejte škatljo Bolgarskega Krvnega Čaja vedno pri rokah. Prodajajo ga vsi lekarnarji, ali pošljite $1.25 za en velik družinski zavoj, ali 3 zavoji za $3.15 ali 6 zavojev za $5.25. Naslov Marvel Products Company, 9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

Zrno do zrna - pogača,
Kamen do kamna - palača!

Vložite Vaš denar v sigurno banko in zavarujte se s tem pravočasno za Vašo starost.

Na vloge pri nas plačujemo do daljnega 4% na "special interest account", (posebni obrestni račun). Vloge so zasigurane z najboljšimi bondi. Državno nadzorstvo!

82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

FRANK SAKSER STATE BANK
glavno zastopstvo Jadranske Banke

Henrik H. Ewers:

Domina.

Za "Glas Naroda" prevel A. Šabec.

Dotičnega večera sem moral dolgo čakati Edgarja Viderholda. Sedel sem v udobnem naslanjaču, za menoj pa je stal deček, ki je počasi vejal veliko pahljačo. — Starec je imel vedno v svoji službi indijske fante, ki so mu sledili sem od bogvekod. In za njimi njihovi sinovi in vnuki. Njegovi služabniki so pa tudi res izborni ter vedo, kako jim je streči.

— Čuj, Devla, povej svojemu gospodu, da ga čakam!

— Atja sahib. — In neslišno je izginil. Jaz pa sem ležal na terasi, sanjal svoje sanje ter gledal dol na mogočni veletok. Eno uro je že, kar so se raztrgali in razpršili temni oblaki, ki so viseli na nebu že ves teden, in dež, ki je ves čas rosil, je prenehal padati. Večerno solnce je mešalo svoje široke žarke z vijoletno meglo tonkinsko.

Spodaj, na veletoku, so se zibale džunke, zbudile so se spet k življenju. V njih so stali delavci ter plali vodo iz njih, ki se je nabrala tam tekom deževja. Po veletoku navzdol pripluje velika džunka, tesno zasedena z legionarji. Pomahal sem oficirjem, ki so ležali v džunki na šotorskem platnu; otožno so mi odzdravljali. Ni čudno! Tudi oni bi rajše sedeli pri meni na široki verandi Viderholdove vile, kakor pa pluli sedaj po veletoku morda več tednov, predno bodo dospeli do svoje borne postaje. — Pričel sem jih šteti: na džunki je bilo najmanj petdeset legionarjev. Najbrž nekaj Ircev in Špancev, Švicarjev in Flamcev — in ostanek: Nemci. Bogve kdo vse je poleg? Eno je gotovo: nikakih vodoptycev, temveč fantje, ki se ne boje ne Boga ne vraga! Požigalci so med njimi, razbojniki in morilci — toda kaj hočete boljšega za vojno?! Ti razumejo svoje rokodelstvo, to mi lahko verjamete! In potem oni, ki prihajajo "od odzgoraj", oni, ki so izginili iz socialne družbe ter se pogreznili v motnih valovih Legije. . . duhovniki in profesorji, visoko plemstvo in oficirji. Saj je vendar znano, da je padel v vrstah legije pri naskoku na Aim - Sout neki škof, ki je bil navaden legionar, kakor je tudi znano, da je bojna ladja odpeljala iz Alžira truplo padlega legionarja, princa kraljevske krvi!

Sklonil sem se preko ograje: — Vive la Legion! In oni so zaklicali gor proti meni, pa kaj zaklicali, — zatulili z vsem glasom svojih zaripljenih, zapitih grl: — Vive la Legion! Vive la Legion! — Oni so brezdomovinci, izgubili so domovino in dom in čast in denar. Izgubili so vse, ostalo jim je samo še nekaj, kar naj jim nadomesti vse: junaški duh Legije — — Vive, vive la Legion!

O, jaz jih poznam! Pijanci in kvartavci, zvodniki in zaščitniki vlačug, dezerterji iz armad vseh delov sveta. Anarhisti — anarhisti, ki ne vedo, kaj je anarhizem, uporniki, ki so zbežali pred tem ali onim pritiskom, ki se jim je zdel neznosen. Pol-zločinci pol otroci, majhni možgani in velika srca — — pravi vojaki. Vojniki s pravim instinktom, da je plenitev in požig dobra stvar in njihovo pošteno rokodelstvo — kajti za moritev so bili najeti. Ljudje, ki iščejo dogodkov, ki pa so prišli prekasno na svet, na ta svet od danes, ki zahteva individuje, ki so dovolj močni, da lahko korakajo po svoji začrtani poti. — Vsak od njih pa je sam zase prešibak za to, zgrudi se sredi pota ter ne more več naprej. S široke, bele ceste ga zapelje svetla vešča — on je izgubljen. Nobenemu se ni samemu posrečilo držati se bele ceste, pa so se našli, se sklonili in strnili ter stvorili kolosalno telo: Vive la Legion! Ona je mati in čast in domovina! Čuj, kako kriče: — Vive, vive la Legion!

Džunka je plavala ven, v mrak, proti zapadu, kjer se pri drugem ovinku izliva Rdeča reka v veletok. Tamkaj je džunka izginila v meglah dežele vijoletnih strupov. Ampak oni se ne boje ničesar, ti plavolasi, bradati možje, ne mrzlice, ne žoltih rebelov: saj imajo seboj dovolj alkohola in opija ter svoje dobre puške — česa potrebujejo še? Petdeset se jih je odpeljalo, a vrnilo se jih bo samo deset, in vendar, vsi oni ki se bodo vrnili, bodo podpisali nov kontrakt; za čast in slavo Legije, ne za slavo Francije!

Edgard Viderhold je prišel na verando.

— Ali so že mimo? — je vprašal.

— Kdo?

— No, legionarji! — Šel je k ograji ter pogledal na reko. — Hvalabogu, proč so! Naj jih hudič vzame; jaz jih ne morem videti!

— Tako? — pravim jaz. Meni je bilo seveda znano ono čudno razmerje, ki je vladalo med starcem in Legijo, kakor je bilo to znano vsakomur v deželi. A jaz sem se namenil priti stvari do dna. Zato sem igral vlogo začudenega.

— Tako, — sem ponovil, — in vendar vas cela Legija naravnost obožuje! Neki kapetan II. Legije mi je že pred leti pripovedoval o vas: če pridem kdaj k temu veletoku, da vas moram na vsak način posetiti.

— Kdo je bil ta kapetan?

— Kapetan Dufresnes!

Starec je vzdihnil: Dufresnes! Junaška stara sablja! Ej, marsikateri kozarec burgundca je zvrnil pri meni!

— Kakor pač vsi drugi, kaj ne? Tako je bilo, dokler ni pred osmimi leti hiša, ki so ji rekli "Le Bugalow de la Legion", mahoma zaprla svojih vrat, in dokler ni gospod Edgard Viderhold, le bon Papa de la Legion, naredil svojega oskrbovališča v pristanu.

Bil je to mal pristan, oddaljen dve uri hoda navzdol ob veletoku. Ta pristan se je imenoval po starcu "Edgarjev pristan" ali "Port d'Edgard". — Izza onega časa je bila njegova hiša Legiji zaprta, ni ji bilo pa zaprto njegovo srce in njegova gostoljubnost. Vsaka džunka Legije, ki je priplula mimo, je pristala v tem pristanu, in Edgartov oskrbnik je vselej prinesel v pristan par košar, zvrhoma naloženih s kruhom s steklenicami vina: to je bil starčev dar častnikom in moštvu. Redno je ležala ob takih rilikah vrh košare njegova vizitka: Gospod Edgard Viderhold zelo obžaluje, da ne more sprejeti gospodov oficirjev. Zato prosi, da blagovolijo gospodje sprejeti njegove darove, on sam pa bo pil na čast in slavo Legije. — In redno je odgovoril poveljnik, da se najsrčnejše zahvaljuje za poklonjeno darilo ter upa, da se bo mogel na svojem povratku darovalcu osebno zahvaliti. Toda nikoli več ni prišlo do tega: vrata hiše ob veletoku so ostala Legiji zaprta. Nekolikrat so prišli nekateri oficirji še tja, sami stari prijatelji. Služabniki so jih odvedli na verando, jim postregli z najboljšim vinom — a starca ni bilo na izpregled. In tako so počasi izostali; Legija se je prilagodila novim razmeram. In tako je prišlo, da je bilo v vrstah Legije že več ljudi, ki niso starca niti poznali, — temveč vedeli samo to: v njegovem pristanu je treba pristati, vzeti na krov kruh in vino ter piti na zdravje čudnega starca.

Starec je bil Nemec, in ko sem prišel jaz k njemu, sem bil prvi njegov rojak, s katerim je govoril izza dolgih let. Videl — o da, videl jih je že marsikatere tu doli na veletoku, kajti prepričan sem, da je bil starec vsakikrat, kadar je plula kaka džunka mimo, skrit za kako gardino, odkoder je kukal na legionarje. — Z menoj je zdaj zopet nemško govoril. To je bil nemara tudi vzrok, zakaj me je zadrževal ter vedno kaj novega iznašel, da je s tem za nekaj časa odložil moj odhod.

Starec je bil čudak. Zabavljal je čez Nemčijo, da se je kar kadilo. Prastar je že, a da je živel v Berlinu, bi moral biti desetkrat toliko star, da bi mogel odslužiti ves čas zapora ter vse kazni, v katere bi ga obsodili zaradi žaljenja veličanstva. Na Bismarcka je zabavljal, češ, da je pregentlemanski napram Saksonski in ker ni pobasal Češke. Nato je zmerjal cesarja, ker si je dal naprtiti Helgoland v zameno za vzhodnoafriško državo. — In Holandska! Kakopak! Holandsko moramo imeti, če hočemo živeti. Holandsko in njene Sunda otoke. To se mora zgoditi, ne gre drugače; mi poginemo, če se to ne zgodi. In nato seveda Adrijo! Avstrija je opičja država, ki blamira vsak pošten zemljevid. . .

Nato sem vprašal: — In gospodje Angleži?

— Angleži! — je zakričal. — Angleži drže svoj gobec, če jih udariš po njem!

On je ljubil Francijo ter ji privoščil njeno mesto na solncu, a Anglijo je črtil.

Ž njim je tako: Če je kak Nemec obiral in psoval cesarja in državo, se je smejal ter sam pomagal. Če je kak Francoz zbijal dovtipe na naš račun, se je tudi smejal, vendar se je takoj revanžiral s tem, da je povedal o najnovejših neumnostih governerja v Saigonu. Če pa se je kak Anglež drznil narediti le najmanjšo opazko o našem najnižjem konzularnem uradniku, je pobesnel. To je bil tudi vzrok, da je moral svoječasno iz Indije. Jaz sicer ne vem, kaj je angleški polkovnik takrat dejal, ali vem, da je Edgard Viderhold pograbil kič in izbil polkovniku oko. Tega je zdaj že štirideset let; morda je pa že tudi petdeset, ali šestdeset. Tdaj je pobegnil, šel v Tonkin ter se utaboril na svojem posestvu, že davno prej, predno so prišli Francozi v deželo. Tedaj pa je razvil trikolore ob veletoku, žalosten sicer, da ni bila to črno-belo - rdeča zastava, a vndar vesel, da ni bil to angleški "Union Jack".

Nihče ni vedel, koliko je bil pravzaprav star. Kogar molji ne požro v njegovi mladosti, tega izsuše. Narede ga neobčutljivega napram vsem vremenskim izpremembam ter mu stvorijo oklep iz žoltega usnja, ki kljubuje vsemu. Tak je bil Edgard Viderhold. Bil je v svojih osemdesetih, morda devetdesetih, pa je bil vendar vsak dan svojih šest ur v sedlu. Lasje njegovi so bili beli, a brki so ohranili svojo prvotno svetlosivo barvo. Dolgo in ozko je bilo njegovo obličje, dolge in ozke njegove roke, nohti pa dolgi, trdi kot jeklo ter krempljem ptice ujede podobni.

Ponudil sem mu svoje cigarete. Jaz jih že davno nisem več kadil, ker so postale slabe vsled morskega zraka. Njemu so pa izborno dišale — nemški izdelek.

— Ali bi mi ne povedali, zakaj je bila pravzaprav Legija izgnana iz vaše hiše?

Starec je ostal pri ograji. Ne! — je dejal. Nato je zaploskal z rokami: — Bana! Devla! Vina in čaše!

Fanta sta pripravila mizo, on je sedel ke meni ter mi porinil preko mize časopise.

— Tu, — je dejal, ali ste že pregledali pošto? Nemci so sijajno zmagali a avtomobilskih tekmah. Zepelin je gotov s svojim zrakoplovom — vozi se sprehajat preko Nemčije v Švico in kamor se mu poljubi. Čitajte, čitajte!

Jaz pa sem ga prekinil. Ne se mi ljubilo, poslušati ga, zato sem dvignil časo in mu napil: Nazdravje! Jutri moram oditi!

Starec je odrinil svojo čašo. — Kaj — jutri že?

— Da, neki poročnik, moj prijatelj, pride tod mimo z delom tretjega bataljona in me bo vzel seboj.

Starec je udaril s pestjo po mizi: To je nesramnost!

— Zakaj?

— Zakaj! Hudiča, da hočete jutri oditi! Nesramnost je, pravim.

— No, vedno vendar ne morem ostati tukaj, — sem odvrnil. — V torek bosta že dva meseca. —

— Saj to je ravno! Zdaj sem se vas že privadil. Če bi odjezdili takoj po svojem prihodu, bi mi bilo vseeno, a zdaj —

Toda jaz nisem popustil. Vraga vendar! Saj je imel vendar že mnogokrat goste, ki jih je videl potem odhajati.

Nato je naglo vstal. Preje, da preje ne bi niti z mezincem genil, da bi me bil zadržal. Ampak zdaj, kdo pa prihaja zdaj? Dva v letu in vsakih pet let en Nemec! Odkar ne more onih prokletih legionarjev več videti —

Pa sem ga spet imel. In sem mu dejal, da ostanem še osem dni, če mi pove svojo povest, zakaj —

To je bila zopet nesramnost. — Kaj nemški pisatelj, pa hoče mešetariti za svoje blago kot navaden kramar!

— Da, a surovine, — sem dejal. — Volna , a jaz bom spredel niti ter izdelal pestre preproge.

To mu je ugajalo in smejal se je. — Za tri tedne pa sem pripravljen, prodati vam svojo povest.

Jaz sem se naučil trgovati v Neaplu. Tri tedne za eno povest — to je naravnost nesramna cena. Poleg tega pa moram kupiti mačko v žakluj in niti ne vem, če bom mogel stvar sploh porabiti. In za vse to bom prejel kvečjemu dvesto mark, bil sem tu že dva meseca, sedaj naj pa ostanem še tri tedne.

Starec ni odnehal. — Sedemindvajsetega je moj rojstni dan, — je dejal, in takrat ne bi bil rad sam. Torej osemnajst dni — to je vse, kar morem popustiti! Poo to ceno pa ne prodam svoje povesti.

— Dobro torej! — sem vzdihnil. — Domenjeno! Velja!

Starec mi je segel v roko. — Bana! — je zaklical, — Bana! Odnesi to vino in čaše. Prinesi plitve čaše in šampanjca!

— Atja, sahib, atja!

— In ti, Devla, prisesi skrinjico z dominami!

Fant je prinesel skrinjico ter jo na migljaj svojega gospoda postavil predme. Nato je pritisnil na neko vzmet, da je odskočil pokrov. Bila je to dokaj velika skrinjica iz finega, dišečega lesa. Les je bil ves vdelan z majhnimi košči slonove kosti, iz katere so bile vpodobljene slike, predstavljajoče slone, krokodile in tigre. Na pokrovu pa je bil mojstrsko izdelan prizor križanja. A Odrešenik je bil brez brade in brk, njegov obraz okrogel, skorajda poln, — vendar pa je bil viden na njem izraz nepopisnih muk. Suličnega vbodljaja na levi strani prs ni bilo vpodobljenega na sliki, istotako n ibilo tudi križa; izgledalo je, kakor da je bil ta Kristus križan na ploski deski. Na tabli nad njegovo glavo ni bilo črk: I. N. R. I., temveč K. K. V. H. R. L. E.

Ta prizor križanja je predstavljal neko strašno naravstvenost. Delo je bilo izdelano z neizrečenim trudom: bilo je sijajno mojstrsko delo velikega umetnika.

Starec je videl moje zadivljenje. — Skrinjica je vaša, — je mirno dejal.

Jaz sem prijel skrinjico z obema rokama. — Te da hočete podariti meni?

Starec se je smehljal. — Podariti — ne! Toda jaz sem vam prodal svojo povest, in ta skrinjica je ta povest.

Jaz sem brskal med dominami. Bile so to krasno izdelane domine obložene s slonovo kostjo. Na vsaki posamezni domini je bila vpodobljena slika, izrezana iz slonove kosti v najfinejših linijah.

— Ali mi ne bi dali tudi komentarja? — sem vprašal.

— Saj se prav sedajle igrate s komentarjem! Če domine prav zvrstite ter jih po vrsti položite, tedaj lahko čitate mojo povest kakor iz knjige. Toda zaprite sedaj pokrov in poslušajte. — Natoči čaše, Devla!

Fant je natočil kelihe do vrha in midva sva pila. Nato je natlačil pipo svojega gospoda ter mu jo nažgal.

Starec se je nato naslonil v naslanjač ter pomignil fantu, naj vzame pahljače.

— Vidite, — je pričel, — to je že res, kar vam je povedal kapetan Dufresnes, ali kdorkoli je že bil. Ta hiša je res zaslužila, da je dobila ime "Bungalow de la Legion". Tukaj so pili oficirji, moštvo pa doli v vrtu; dostikrat pa sem tudi nekatere ljudi izmed moštva pozval sem gor na verando. Saj veste, da Francozi ne poznajo naših smešnih stanovskih razlik; izven službe je vsak prostak toliko vreden kot general. To pa je veljalo še posebno v kolonijah, in še bolj v Legiji, kjer je marsikateri predstojnik kmet in marsikateri prostak gentleman Tako sem šel večkrat dol, pil sem z moštvom na vrtu, in ne, ki so mi ugajali, sem pozval na verando. Verjemite mi, da sem našel tako marsikaterega vraga in tudi marsikaterega otroka, ki je hrepenel po materinem krilu. To je bil moj veliki muzej, ta Legija, moja debela knjiga, v kateri sem našel vedno nove pravljice, pripovedke in doživljajev polne dogodke.

Fantje so mi radi pripovedovali ter bili veseli, če so me mogli dobiti samega, da so mi odkrili svoje srce. Vidite, resnično je, da so me legionarji ljubili, pa ne samo radi vina, ki so ga pri meni pili. Poznati morate te ljudi in vedeti, da vsak od teh, ki kaj vidi, smatra to za svojo lastnino; da ne sme noben oficir in noben prostak ničesar pustiti ležati niti za trenotek, kajti v sekundi bi stvar izginila. No, dobro! Pri meni pa je v dvajsetih letih en sam legionar nekaj ukradel, a njegovi lastni tovariši bi ga bili ubili, da nisem jaz prosil zanj. Ne verjamete tega? — Tudi jaz ne bi verjel, če bi mi kdo drugi to pripovedoval, in vendar je do pičice resnično. Ljudje so me ljubili ter me spoštovali, ker so čutili, da jih tudi jaz ljubim. Kako je vse to prišlo? Moj Bog, tako, s časom. Nikake žene, nikakega otroka in tako sam tukaj vsa dolga leta. Legija — to je bilo edino, na katero sem se navezal.

(Dalje prihodnjič.)

Nov planet

so odkrili v zvezdarni v Alžiru. Imenovali so ga "1920 HZ". Ta planet se med vsemi drugimi razlikuje po svojem zelo ekscentričnem tiru, to je, da tvori njegova pot namesto skoro pravilnega kroga kakor pri drugih nepremičnicah, velikansko raztegnjeno elipso okoli solnca, katerega obkroži v 13 letih. Planet seče pot Marsa in Jupitra in se dotika Saturnove.

Aretiran komunist.

"Pravo Lidu" poroča, da so v Pragi aretirali voditelja libenskih komunistov Marčka, ki je bil obdolžen velike poneverbe.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS WSS WSS WSS WSS WSS WSS

ADVERTISEMENTS.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik specijalist v Pittsburgu, ki ima 34-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Nastopljenje kroničnih zdravi z glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadajoče lase, bolečine v kosteh, pridite in ististi vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen nalene.

Vse moške bolezni zdravim po overjajoči metodi. Kakor hitro opazite da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hernijo ali vodno kilo ozdravim v 36. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v krilu in hrbtu in vlasih tudi pri puščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine osteklene srbečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam le iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem slovensko.

Uradne ure: ob delavnikih od 9. do 5. Ob nedeljah od 9 do 6.

ADVERTISEMENTS.

Za Božič! Nove slov. 'Jugoslavija' PIANO - ROLE

SVETA NOČ,	z besedami	$1.25	NA MARJANCE, polka		$1.00
KJE SO MOJE ROŽICE,	"	$1.25	MLADI VOJAKI, koračnica		$1.00
VSI SO PRIHAJALI,	"	$1.25	HOLZHACKER, marš		$1.00
LJUBCA MOJA,	"	$1.25	DONAVSKI VALOVI, valček		$1.00
ČREZ VALOVE, valček		$1.00			

SE DOBIJO EDINOLE PRI:

NAVINŠEK - POTOKAR CO., 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

Pri naročilu blagovolite poslati 80 centov za poštnino.

Ali imate prijatelje?

Ali ste, kot pravijo "dober družabnik"? Ali imate kopico prijateljev in znancev, v vaši loži, vašem društvu, vaši občini? Če jih imate, pišite na vsak način še danes za našo agentsko ponudbo za JUVITO ČISTO ŽELIŠČNI ČAJ. Čudovito zdravilo zoper želodčne, jetrne in ledične bolezni, ki privabi veliko število zvestih prijateljev, če se ga uporablja. Ponovna naročila prihajajo. Če pišite danes, vam bomo povedali, kako trgovati z JUVITO ČISTO ŽELIŠČNIM ČAJEM v vašem okraju. Napravili boste več denarja kot se vam je kdaj sanjalo. BIELEK MANUFACTURING CO., 986 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

Leto luči.

Napravite novoletni sklep, da omrežite hišo z električnimi žicami. Električna luč pomeni jasnejši, zdravejši in veselejši dom tekom leta.

Mi bi Vam radi telefonirali in Vam dali brezplačno vsa pojasnila.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street

Pocružnice, kjer se prodajajo in kjer so na ogled električne priprave, namenjene za učobnost občinstva.

20 Norfolk St	124 West 42d St	362 East 149th St
10 Irving Place	151 East 86th St	555 Tremont Ave
	15 East 125th St	

Knjige! - Knjige!

POUČNE KNJIGE

Angleško-slovenski slovar — Dr. Kern	$5.00
Slovensko angleški slovar	1.50
Slovensko-angleška slovnica	1.50
Nemški abecednik	.35
Nemško angleški tolmač	.60
Pravilo dostojnosti	.30
Slovensko-nemški slovar — (Janežič Bartol)	4.00
Angleščina brez učitelja	.40
Cirilica. Navodilo za čitanje in pisanje srbščine v cirilici	.30
Dekletom. Spisal Anton B Jeglič	.50
Gospodinstvo — Furgaj. Praktična knjiga za naše gospodinje. (Trdo vezana.)	1.20
Hitri računar. Priročne velikosti	.50
Praktični računar	.30
Knjiga o lepem vedenju Urbanus, (Trdo vezano)	1.00
Mladeničem, Ant. B. Jeglič I. zvezek,	.60
II. zvezek	.60
Nasvet za hišo in dom. Koristna knjiga za vsako hišo	1.00
Pravila za olike. Dr. J. Dostojen	.65
Varčna kuharica, za slabe in dobre čase	1.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI.

Jos. Jurčič, 4. zv.: Cvet in sad. Hči mestnega sodnika itd.	.75
Jos. Jurčič, 5. zv.: Sosedov sin. Sin kmetskega cesarja itd.	.25
Jos. Jurčič, 6. zv.: Doktor Zober, roman. — Tugomer, tragedija	.25
Dve sliki — Ksaver Meško	.40
Hudo brezdno. Ni vse zlato, kar se se sveti itd.	.35
Patria, povest iz irske junaške dobe	.30
Od svobodnim solncem, zgodovinska povest, 1. zv.	1.25
od svobodnim solncem, zgodovinska povest, 2. zv.	1.25
Povesti slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo, Kalan	.35
Romarica, povest	.60
Sisto a Sesto, povest iz Abrucev	.29
Slike in povesti, Ksaver Meško	.35
Študent naj bo, — Naš vsakdanji kruh	.35
Veselo povesti: Za možem, — V pustiv je šla. — Pravda med bratoma	.35
Vojnimir ali poganstvo in krst, povest	.35
ster Zgaga	.50
Doli z orožjem	.50
Knjige družbe Sv. Mohorja	
Duhovni boj (534 str.)	.50
Mesija (1. zv.)	.30
Mesija (2. zv.)	.30
Podobe iz narave	.30
Svetloba in senca	.30
Zgodovina slov. naroda (5. zv.)	.30
Zgodovina slov. naroda (6. zv.)	.30
Mladim srcem (2. zv.) Spisal K. Meško	.30
Knjiga za lahkomiselne ljudi, Spisal I. Cankar	1.75
Pet tednov v zrakoplovu	2.00
Amerika in Amerikanci	5.00

JUDSKA KNJIŽICA — POVESTI.

1. zv. Znamenje štirih. Povest detektiva Sherlock Holmes	.40
2. zv. Darovana. Zgodovinska popovest iz dobe slovanskih apostolov.	.60
3. zv.: Jernač Zmagovač, povest. — Meč Plazovi, tirolska povest.	.60
4. zv. Malo življenje, povest	.65
5. zv.: Zadnja kmečka vojska, zgodovinska povest	.75
6. zv. Gozdarjev sin — Finžgar, povest	.30
7. zv.: Prihajač. Zanimiva povest	.60
9. zv.: Brencelj: Kako sem se jaz likal, 1. zvezek	1.00
10. zv.: Brencelj: Kako sem se jaz likal, 2. zvezek	1.00
11. zv.: Brencelj: Kako sem se jaz likal, 3. zvezek	1.00
14. zv.: Brencelj: Ljubljanske slike. (Podobe ljubljanskega mesta)	.75
15. zv.: P. Colomer: Juan Miseria. Povesti iz španskega življenja	.75
16. zv. Ne v Ameriko. Po resničnih dogodbah.	.75

ŠPILMANOVE POVESTI.

2. zv.: Maron, kršanski deček iz Libanona	.25
3. zv.: Marijina otroka, povest iz kavkaških gora	.25
4. zv.: Praški Judek, povest, II. natis	.25
5. zv.: Tri indijske povesti	.35
9. zv.: Kraljičin ročnik. Zgodovinska povest iz Japonskega	.30
10. zv.: Zvesti sin, povest iz vlade Akbarja Velikega	.25
11. zv.: Rdeča in bela vrtnica, povest	.30
12. zv.: Korejska brata. Črtica iz misijonov v Koreji	.30
13. zv.: Roj in zmaga, povest iz Amana	.30
14. zv.: Prisega turenskega glavarja, povest iz zgodovine kanadske	.30
15. zv.: Angelj sužnjev — Brazilska povest	.25
16. zv.: Zlatokopi, povest	.30
17. zv.: Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikaraguo	.30
18. zv.: Preganjanje indijskih misijonarjev	.30
9. zv.: Mlada mornarja, povest	.30

SPISI ZA MLADINO.

Bob za mladi rob, pesmice	.30
Dedek je pravil, pravljice	.40

MOLITVENIKI.

Skrbi za čašo:	
v usnje vezano	1.80
v platno vezano	.50
Rajski glasovi:	
v platno vezano	.90
v kost vezano	1.70
v usnje vezano	1.80

ZEMLJEVIDI.

Združenih držav	.15
Zemljevid Slovenije	.10
Zemljevid Evrope	.30
Velika stenska mapa	2.50
Zemljevidi: New York, Illinois, Colorado, Kansas, Montana, Minnesota, Wyoming in Alaska — vsaki po	.25
Pennsylvania	.50
West Virginija	.40

RAZGLEDNICE:

Zabavne, različne, ducat	.20
Newyorške, različne, ducat	.20
Panorama mesta New York, 25 slik	.20
Panorama mesta Celje, 21 palcev dolge	25c.

Z ZADNJO POŠILJATVIJO SMO DOBILI NASLEDNJE KNJIGE:

Stric Tomova Koča	.60	Musolino, ropar Calabrije	.45
Rinaldo Rinaldini	.65	Dostojno vedenje	.50
Sv. Notburga	.35	Pravljice H. Majar	.30
Pravljice za Mladino, S. Košutnik	.30	Godčevski Katekizem	.25
Elizabeta	.35	Beneška Vedeževalka	.35
Veliki vsevedež	.80	Narodna Pesmarica	.40
Gozdovnik, (2 zvezka)	1.00	Spisovnik Ljubavnih in ženitovanjskih pisem	.75
Cvetina Borograjska	.60		
Sv. Genovefa	.35		

Opomba: Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, money order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo. Ne naročajte knjig, katerih ni v ceniku. Knjige pošiljamo poštnine prosto.

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St.,
New York

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaboriau.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

4 (Nadaljevanje.)

— Prepozno je za pomoč, — je rekel gospod Galpin.

— Tako krasno posestvo, — je rekel župan, — in tako dobro upravljano. — Brez ozira na nevarnost je pohitel po griču navzdol. Valpinson leži namreč v globoki dolini, pol milje od reke. Tukaj je zilo vse teror, nered in zmešnjava, čeprav ni manjkalo rok ali dobre volje. Ob prvem alarmu so vsi ljudje v okolici skočili pokonci in vedno več jih je prihajalo vsaki trenutek. Nikogar pa ni bilo, ki bi prevzel poveljstvo. Ljudje so bili v glavnem zaposleni z reševanjem pohištva. Najbolj pogumni so skušali prodreti v sobe in v neke vrste blaznosti so pričeli metati skozi okna vse, kar se je dalo premokniti ali dvigniti. Tako je bilo dvorišče že napol polno postelj, miz, stolov, knjig, perila in drugih stvari.

Velikansko navdušenje je pozdravilo župana in njegove tovariše.

— Tukaj prihaja župan, — so vzkliknili kmetje, ojunačeni od njegove navzočnosti ter vsi pripravljeni pokoriti se mu.

Gospod Senešal je premotril položaj z enim samim pogledom.

— Da, jaz sem tukaj, prijatelji moji, — je rekel, — ter se vam zahvaljujem za vašo unemo. Sedaj pa moramo skušati, da se tratimo svojih naporov. Poljedelska poslopja in delavnice so izgubljene. Pustiti jih moramo. Skušamo rešiti galvno poslopje. Reka ni daleč. Stvoriti moramo verigo. Vsakdo v vrsto, možki in ženske. In sedaj vode. Tukaj prihajaje stroji!

V resnici so prigrmeli. Ognjegasci so se pojavili na pozorišču. Kapitan Paranto je prevzel poveljstvo. Konečno je bil župan toliko prost, da je lahko povprašal po grofu Klodijez.

— Gospod je tam doli, — je odvrnila neka stara ženska ter pokazala na majhno kočo. — Zdravnik ga je dal prenesti tjakaj.

— Pojdimo in poglejmo kako se počuti, — je rekel župan svojima dvema tovarišema. Ustavili so se pri vratih edine sobe koče. Bil je to velik prostor, kojega tla so obstajala iz stlačene ilovice. Strop s počrnelimi tramovi je bil poln orodja in vreč s semeni. Dve postelji z remenimi zavesami sta polnili eno stran koče. Na levi postelji je ležala mala deklica, stara štiri leta in nanjo je pazila njena sestra, ki je bila dve ali tri leta starejša. Na drugi postelji pa je ležal ali pravzaprav sedel grof Klodijez. Njegov hrbet so namreč podpirale vse blazine, kar jih je bilo mogoče rešiti iz požara. Njegova prsa so bila razgaljena ter pokrita s krvjo. Neki mož, dr. Sejnbó, z zavihanimi rokavi, pa se je sklanjal preko njega, z gobo v eni roki in ekim inštrumentom v drugi ter očividno izvrševal delikatno operacijo.

Grofica, v lahki obleki iz muslina, je stala ob vznožju postelje svojega moža, bleda, a čudovito mirna in udana. V roki je držala svetilko ter jo premikala semintja kot je zahteval zdravnik. V nekem vogalu sta sedeli dve služkinji ter jokali.

Konečno je župan iz Sovter premagal svoje pomisleke ter stopil v sobo.

Grof Klodijez je bil prvi, ki ga je zapazil ter rekel:

— Tukaj je naš dobri gospod Senešal. Le bližje, prijatelj moj, le bližje. Vi vidite, da je leto 1871 usodepolno leto. Kmalu mi ne bo pustilo od vsega, kar sem imel, drugega kot kup pepela.

To je velikanska nesreča, — je odvrnil župan, — a povsem ni tako strašno kot smo domnevali. Bogu bodi zahvaljeno, da ste varni.

— Kdo ve? Jaz strašno trpim.

Grofica se je stresla.

— Trivuleij, — je zašepetala proseče, — Trivuleij!

Še nikdar se ni ljubimec ozrl na svojo ljubljeno bolj nežno kot se je grof Klodijez na svojo ženo.

— Oprosti mi ,moja draga Genovefa, oprosti mi, če kažem pomanjkanje poguma.

Tedaj se ga je lotil napad nervoznosti. Vzkliknil je z glasom, sličnim onemu trobente:

— Sto vragov, gospod, v ime boste umorili!

— Imam nekaj klorofoma tukaj, — je odvrnil zdravnik mirno.

— Jaz ga ne maram.

— Potem morate potrpeti in biti miren. Vsaka kretnja bo povečala vaše bolečine.

Ko je nato z gobo obrisal curek krvi, ki je bušknil izpod njegovega noža, je dostavil:

— Na vsak način boste imeli sedaj par minut počitka. Moje oči in roke so izmučene. Vidim, da nisem več mlad.

Dr. Sejnbó je bil star šestdeset let. Bil je majhen, suh človek, plešast, nemarno oblečen ter je preživel večino svojega časa s tem, da je snemal, brisal in zopet natikal svoja velika zlata očala. Njegov sloves je bil dobro utemeljen. Govorili so o čudovitih zdravljenjih, katera je izvršil. Kljub temu pa ni imel dosti prijateljev. Navadnemu narodu ni ugajala njegova trpkost; kmetom njegova strogost pri iztirjavanju plačila in meščanom njegovi politični nazori.

Krožila je povest, da je na nekem javnem banketu vstal ter rekel: — Jaz pijem na spomin edinega zdravnika, kojega čistemu spominu zavidam, na spomin mojega rojaka ,dr. Guillotina de Saintes.

Ali je v resnici sedaj spustil tako zdravico? Dejstvo je, da se je delal velikim radikalcem in da je bil brez dvoma duša in orakel majhnih socijalističnih krogov v okolici. Ljudje so bili kar trdi od presenečenja, ko je pričel govoriti o reformah, katere je smatral za potrebne. Trsli so se, ko je dal izraza svojemu prepričanju, "da bi morala meč in plamenica preiskati strohljene temelje družbe".

Ta naziranja v zvezi s čudnimi eksperimenti, katere je vršil pred očmi celega sveta, so dovedla ljudi več kot enkrat do dvoma glede umerjenosti njegovega duha. Najbolj usmiljeni in popustljivi med njimi so rekli: — To je čudak. — Ta ekscentrični človek seveda ni imel dosti ljubezni do gospoda Senešala, župana, prejšnjega odvetnika in legitimista. Tudi ni imel preveč visokega mnenja o pravdniku, tem brezkoristnemu ljubitelju knjig. Naravnost zaničeval pa je gospoda Galpina. Kljub temu pa se je priklonil vsem trem ter rekel:

— Vi vidite, gospodje, da je grof Klodijez v zelo slabem položaju. Oddan je bil nanj strel s sekancem. Na ta način povzročene rane so zelo zagonetne. Upam, da ni bil zadet noben bistveni del telesa. Kljub temu pa ne morem govoriti pozitivno. Pogosto sem videl v svoji praksi zelo majhne poškodbe, ki pa so se izkazale usodepolnim ter pokazale svoj pravi značaj šele dvanajst ali petnajst ur po nezgodi.

Govoril bi naprej na ta način, če bi ga sodnik ne prekinil ter rekel:

— Doktor, vi veste, da sem tukaj, ker je bil izvršen zločin. Zločinca je treba najti in kaznovati. Vsled tega vas prosim vaše pomoči in vašega sodelovanja od tega trenutka naprej, v imenu postave.

(Dalje prihodnjič.)

Za skupno ime.

Lujo Vojnović je v svojem predavanju o jugoslovanskem nacionalizmu, ki ga je imel v Splitu, izvajal med drugim: Nimamo ime na, toda treba ga je najti. Če narod nima zastave, jo najde. Srbi so imeli svojo zastavo, Hrvati svojo, Slovenci svojo, a vse tri smo spremenili v novo skupno zastavo. Srbija je imela zastavo, ki je bila priznana in poznana po vsem svetu in vendar se ji je odrekla. To je lep odgovor onim našim ljudem in skupinam, ki se krčevito drže ene stvari in je ne morejo zapustiti. Drugače dela Srbija, ki je bila država mnogo bolj spoštovana v svetu, nego smo mi danes. Ako moremo imeti samo eno zastavo, moremo imeti tudi samo eno skupno ime. Nisem preveč za jugoslovansko ime, ker je malo preširoko, preveč zemljepisno itd. Toda hočeš nočeš, to ime je v zvezi z našim narodnim preporodom in z delovanjem velikega moža — Strossmayerja, ki si je v svoji genijalnosti zamislil pod tem imenom ujedinjenje vseh, udi onih, ki so svoječasno govorili, da niso Jugoslovani. — Jugoslovansko ime obstoji, samo je treba, da ga sprejmemo in da se potrudimo, da pride v našo ustavo, v naše vsakdanje življenje. Vsak mora žrtvovati svoje, da postanemo en narod v eni hiši!

ADVERTISEMENTS.

Ne pustite zajiti solnca—

Predno ne naročite Juvita!

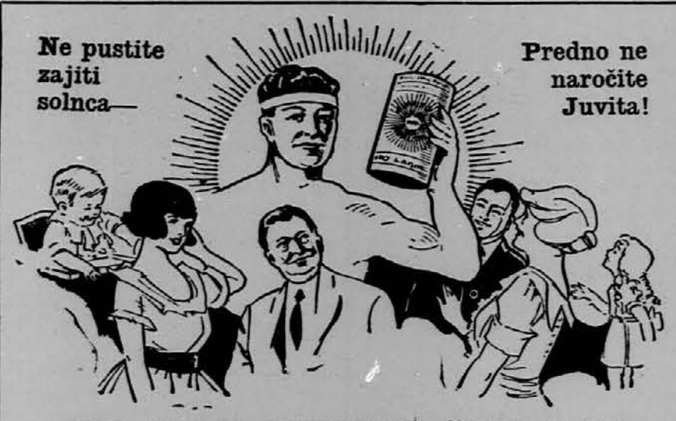

OH, KAKO VESELJE, ČUTITE SE PRAVEGA MOŽA!—PRAVO ŽENSKO!

Če bi zamogli čitati tisočera in tisočera čudovita pričevanja, tikajoča se JUVITO ČISTO ŽELIŠČNEGA ČAJA, bi vas nič na svetu ne moglo vstavljati, da bi si ne nabavili tega slavnega želiščnega zdravila čimprej mogoče! Ženske, ki so že leta trpele vsled bolezni nervoznosti; vsled glavobolov, ki so se zdeli neskončni, vsled potrtosti pred prihajajočo boleznijo — SO SEDAJ VESELE IN ZADOVOLJNE — VESELEČE SE TAKEGA ŽIVLJENJA KOT MORA BITI! Moški, ki so izgubili veselje do življenja, žrtve želodčnih, ledičnih in jetrnih bolezni — SO SEDAJ ŽIVAHNI — JASNOOKI — KREPKI — POLNI ŽIVLJENSKE VESELOSTI!

JUVITO ČISTO ŽELIŠČNI ČAJ

je dar narave človeštvu. Šestnajst želišč, korenin, cvetja, listov itd. vam da zdravje, moč, živahnost. Pošljite danes $1 za eno veliko škatljo JUVITO, zadostno množino za nevarne zimske mesece (tudi v obliki tablet — JUVITO ČISTO ŽELIŠČNE TABLETE, $1 škatlja). THE BIELEK MANUFACTURING CO., 968 Liberty Avenue, Pittsburgh, Pa. LEKARNARJI IN AGENTJE, pišite za našo privlačno ponudbo.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

ADVERTISEMENTS.

Rad bi zvedel za naslov svojega brata JOHNA ZGONC, doma iz vasi sekirišče, fara Rob pri Velikih Laščah na Dolenjskem. Pred tremi leti je bival v Star City, W. Va. Imam mu za povedati jako važne stvari od njegovega doma iz starega kraja. Zato prosim cenjene rojake, ako kateri ve za njegov sedanji naslov, da mi ga blagovoli naznaniti, za kar bom dotičnemu jako hvaležen, ali naj ga opozori na ta oglas, pa naj se sam zglasi svojemu bratu: Joe Zgone, 6613 Schafer Ave., Cleveland, Ohio. (6-10—1)

VABILO

na plesno in zabavno veselico, katero priredi društvo Sinovi Slave št. 168 SNPJ. v dvorani sv. Alojzija v Conemaugh, Pa. Tem potom vabimo vse rojake in rojakinje iz okolice, da nas blagovolijo posetiti na gori omenjeni dan. Za dobro postrežbo in zabavo bo izvrstno preskrbljeno. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za moške 50¢, ženske proste. K obilni vdeležbi vabi Odbor.

Naznanja se članom gori omenjenega društva, da kdor se ne vdeleži veselice, plača $1.00 v društveno blagajno. (5-6—1)

IŠČE SE

JERNEJ VERČIČ, doma iz Laz pri Cerknem na Goriškem, katerega zdanji naslov je bil: Boise, Idaho. Njegova mati Apolonija Verčič ni dobila nikake vesti o njem, odkar je Amerika vstopila v vojno, in se boji najhujšega. Ako kak rojak o njem kaj ve, naj sporoči upravništvu Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (5-6—1)

Dospelo je novo suho grozdje.

Muškatel selo sladke debele jagode, boksa 50 funtov .. $9.—
Cipar grozdje največje in najsladkejše jagode, boksa 50 funtov ..... $8.—
Malo črno grško grozdje, selo sladko, boksa 50 funtov $7.—
Pošljite $3. za račun vsake bokse ki naročite in poslali bomo takoj.
BALKAN IMPORTING CO.
51-53 Cherry St., New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR za leto 1922

Poleg koledarskega dela vsebuje obilico poučnih člankov, zanimivih povesti, nasvetov za zdravje in dom, raznoterosti, šale itd.

Nad vse zanimiv je članek "Proti delavska špijonaža v West Virginiji".

Ko bodo delavci to prečitali, jim bo marsikaj jasno, o čemur dosedaj niso niti pojma imeli.

Koledar krasi cela vrsta krasnih slik.

Čtivo je tako izbrano, da mora zanimati vse sloje našega naroda.

Cenaje 40 centov s poštnino vred.

Za Jugoslavijo je poštnina ista.

Naročite ga za svoje sorodnike in znance v stari domovini.

Vsakdo bo vesel tega božičnega daru.

Naročite ga še danes!

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York

KRETANJE PARNIKOV
Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

LA TOURAINE	7	jan.	— Havre	LA SAVOIE	11	feb.	— Havre
OROPESA	7	jan.	— Hamburg	CARMANIA	11	febr.	— Reka
ADRIATIC	7	jan.	— Genoa	FRANCE	16	febr.	— Havre
LAPLAND	7	jan.	— Cherbourg	ADRIATIC	18	febr.	— Genoa
ITALIA	10	jan.	— Trst	OLYMPIC	18	febr.	— Cherbourg
MONGOLIA	12	jan.	— amburk	N. AMSTERDAM	18	febr.	— Boulogne
G.WASHINGTON	17	jan.	— Bremen	PARIS	21	febr.	— Havre
ROCHAMBEAU	17	jan.	— Havre	AQUITANIA	23	febr.	— Cherbourg
PARIS	18	jan.	— Havre	MONGOLIA	23	febr.	— Hamburg
ORDUNA	21	jan.	— Hamburg	KROONLAND	25	febr.	— Boulogne
SAXONIA	21	jan.	— Hamburg	MINNEKAHDA	26	febr.	— Hamburg
ARABIC	21	jan.	— Genoa	NOORDAM	25	febr.	— Cherbourg
KROONLAND	21	jan.	— Cherbourg	ARABIC	4	marca	— Genoa
NOORDAM	21	jan.	— Boulogne	ZEELAND	4	marca	— Cherbourg
PRES. WILSON	24	jan.	— Trst	LA LORRAINE	4	marca	— Havre
LA LORRAINE	29	jan.	— Havre	LA SAVOIE	11	marca	— Havre
CARONIA	28	jan.	— Reka	FINLAND	11	marca	— Cherbour
ZEELAND	28	jan.	— Cherbourg	RYNDAM	11	marca	— Boulogne
FINLAND	4	febr.	— Cherbourg	PARIS	15	marca	— Havre
LA TOURAINE	4	febr.	— Havre	LAPLAND	18	marca	— Cherbourg
RYNDAM	4	febr.	— Boulogne	N. AMSTERDAM	25	marca	— Boulogne
AQUITANIA	7	febr.	— Cherbourg	FRANCE	23	marca	— Havre
LAPLAND	11	febr.	— Cherbourg				

ADVERTISEMENTS.

CUNARD-ANCHOR

Največji, najstarejši parniki na svetu. Izborna postrežba potnikom. V vašem mestu ali bližini je lokalni agent.

V Jugoslavijo, Bolgarsko, Rumunsko in Madžarsko,
Preko: Dubrovnik, Trst in Reka
ITALIA - - 10. jan.
Karta $87.00 — Davek $5.00
Preko Reke:
CARMANIA - 11. feb.
Karta $105.00 — Davek $5.00
Preko Cherbourg:
SAXONIA ..... 21. jan.
AQUITANIA ..... 7. feb.

COSULICH ČRTA
Direktno potovanje v
DUBROVNIK (Gravosa), TRST.
PRESIDENT WILSON
24. januarja 1922.
Cene za Trst in Reko so:
Pres. Wilson $102.50 in $5. davka.
Potom listkov izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in drugi.
Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.
Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.
PHELPS BROTHERS & Co.
Passenger Department
2 West Street New York

FRENCH LINE
COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE
Express Postal Service
Direktna služba v
Jugoslavijo
preko Havre
z velikimi parniki na 2 in 3 vijake
ROCHAMBEAU ..... 17. jan.
PARIS ..... 18. jan.
LORRAINE ..... 28. jan.
TOURAINE ..... 4. feb.
Za družine nudimo izborne ugodnosti tretjega razreda — kabine z dvema, štirimi, šestimi in osmimi posteljami. Vsi taki potniki bodo deležni iste izborne službe in hrane, vsled katere je znana Francoska črta.
Za nadalje informacije vprašajte pri lokalnih agentih FRENCH LINE.

JUGOSLAVIJA
Hitre zveze z vsemi točkami v Jugoslaviji. Dobra in zadostna hrana. Zaprti prostori, Velik prostor na krovu, Vse udobnosti modernega parnika.

RED STAR LINE
NEW YORK v PLYMOUTH, CHERBOURG in ANTVERPEN
FINLAND ..... 7. jan.
KROONLAND ..... 21. jan.
ZEELAND ..... 28. jan.
Vstavi v Halifaxu sem in tja.
V VIGO, HAMBURG IN GDANSK
SAMLAND (samo 3. razred) .....19. jan.

AMERICAN LINE
PLYMOUTH, CHERBOURG, BRUNSBUTTEL IN HAMBURG
VSE VODNE PROGE DO POLJSKE.
MONGOLIA ..... 12. jan.
MINNEKAHDA ..... 26. jan.
NEW YORK V HAMBURG.
HAVERFORD ..... 9. febr.
Na poti tja se vstavi v Queenstown.

WHITE STAR
V CHERBOURG in SOUTHAMPTON
OLYMPIC ..... 18. feb.
IZ NEW YORKA V MADEIRO, GIBRALTAR, ALŽIR, GENOVO, NAPOLJ, ATENE, ALEKSANDRIJO ZA EGIPT IN NIL.
•ARABIC ..... 21, januarja
LAPLAND ..... 4. februarja
ADRIATIC ..... 18. februarja
•Največji parnik v redni službi z južnoevropskimi priseanišči.

INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE COMPANY
120 parnikov — 1,200.000 ton.
9 BROADWAY NEW YORK
ali pri lokalnih agentih.

SLOVENSKA BANKA
Zakrajšek & Češarek
70 — 9th AVE., NEW YORK, N.Y
(med 15. in 16. cesto)
pošilja denar v Jugoslavijo, Italijo itd; — prodaja vozne listke za vse važnejše črte; — izvršuje notarske posle, kiso vzvezi s starim krajem. — Cene vedno med najnižjimi. — Telefon Watkins 7529

ZAKAJ SE STRUPITE S SLABIM TOBAKOM, POSKUSITE NAŠ IMPORTIRAN
pravi turški tobak,
boksa en funt $3.00, pol funta $1,50 s papirjem
hercegovski mešani,
boksa 1 funt $2.00; pol funta $1,00 s papirjem
Boksa hilsnov 15c. in mašina za delati cigarete 15c.
Z naročilom pošljite denar.
ADRIATIC IMPORTING CO.,
606 - 11th Avenue, New York, N. Y.

Iščem rojaka ANDREJA PAJKELC, doma iz Stare Oslice, ki je bival pred 9. leti na Imperial, Pa. Slišal sem, da se nahaja v Clevelandu, Ohio. Prosim, naj se mi oglasi v 30 dneh. Valentine Koritnik, Box 192, Moon Run, Pa. (5-6—1)

Želodčni Nered. Nervoznost. Nečista Kri in Slaba Cirkulacija

so devet desetin naših bolezni, trpljenja in mizerije. Večina teh bolezni se lahko hitro ublaži, če se rabi čudodelno zdravilo Nuga-Tone, ki povzroča bogato, rdečo kri, močne in stanovitne živce, čvrste može in žene.

Slabi živci

pomenijo slab, izdelan in obnemogel sistem. Vsak organ in delovanje telesa je odvisen za svoje življenje in delovanje od živčih gil. Živčne sile so glavni vir, iz katerega izhaja kontrola našega zdravja in našega delovanja, našega veselja in našega uspeha. Možje in žene z onemoglimi in nesoglasujočimi živci so bolehni, vznemirljivi, prerekujoči, nesrečni in niso vstanju prenašati odgovornosti, ki jim ga nalaga življenje.

Nuga-Tone je najbolje zdravilo na svetu za slab in obnemogel živčni sistem. Bogat je na fosforju, ki ustvarja močne, stanovitne živce, dobro zdravje, rdeča lica in razveseljivo razpoloženje.

Tenka, vodena kri—slaba cirkulacija.

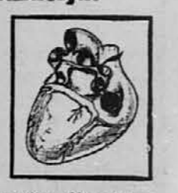

Nuga-Tone vsebuje veliko množino železa, ki je eno največjih zdravil in poznano za ustvarjanje bogate, rdeče krvi. Nobena reč ni bolja za blede, slabotne, slabokrvne ljudi, ki imajo tenkovodeno kri. Poživlja tudi delovanje srca, ki popravi cirkulacijo in pošilja toke gorke in hranljive krvi v vsak organ in telesno žilo. Nuga-Tone deluje tudi na jetra in črevo ter povzroča, da so črevo odprta in tako preprečuje zaprtje.

Želodčni nered.

Neprebava, dispepsia, zaprtje, plini v želodcu in črevah, vzdigovanje, kisel želodec, slab izdih, jezik pokrit z belino, trebuhobol, riganje, žgoča senzacija, želodčna bol, krči v želodcu in podobni neredi so ponavadi hitro ozdravljeni, če se vporabi dobro zdravilo Nuga-Tone. Povzroča dober tek, poveča težo, dobro spanje in se počutite kot novorojena oseba.

Naša absolutna garancija.

Cena Nuga-Tone je $1.00 steklenica in ZADOSTUJE ZA EN MESEC ZDRAVLJENJA, ali šest steklenic za $5.00. Jemljite Nuga-Tone 20 dni, in če ne boste z rezultatom zadovoljni, vrnite ostalo kjer ste ga kupili in dobite denar takoj nazaj. Zgubili ne morete niti centa. Mi prevzamemo ves rizik. Pošljite nam naročilo še danes in si pridobite nazaj svoje zdravje, moč in življenske sile. Nuga-Tone je na prodaj po vseh dobrih lekarnah po enakih cenah in garancijah.

POŠLJITE TA KUPON ŠE DANES

National Laboratory, S. 703, 1018 So. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Gospodje:—Priloženo dobite $_____ za kar mi pošljite _____ steklenic Nuga-Tone, poštnine prosto.

Naslov_____

R. F. D._____ Mesto_____

Država_____